

Downloaded via the EU tax law app / web

Edizzjoni Provviżorja

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Il-Ġames Awla)

8 ta' Ġunju 2017 (*)

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Artikolu 56 TFUE – Artikolu 36 tal-Ftehim dwar iż-żona Ekonomika Ewropea – Leżiżlazzjoni fiskali – Taxxa fuq id-d’ul – Eżenzjoni fiskali rriżervata għall-interessi m’allsa mill-banek li jissodisfaw żerti kundizzjonijiet legali – Diskriminazzjoni indiretta – Banek stabbiliti fil-Belġju u banek stabbiliti fi Stat Membru ie’or”

Fil-Kawża C-580/15,

li għandha b’ala sużżett talba għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mir-Rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling Brugge (qorti tal-ewwel istanza tal-West-Vlaanderen, distrett ta’ Bruges, il-Belġju), permezz ta’ deċiżjoni tat-28 ta’ Ottubru 2015, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fid-9 ta’ Novembru 2015, fil-proċedura

Maria Eugenia Van der Weegen,

Miguel Juan Van der Weegen,

Anna Pot,

li qed ja’ixxu b’ala l-aventi kawża ta’ Johannes Van der Weegen, mejjet,

Anna Pot,

vs

Belgische Staat,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Il-Ġames Awla),

komposta minn J. L. da Cruz Vilaça, President tal-Awla, K. Lenaerts, President tal-Qorti tal-Ġustizzja, li qiegħed ja’ixxi b’ala l-m’allef tal-Ġames Awla, M. Berger (Relatur), A. Borg Barthet u F. Biltgen, l-m’alfin,

Avukat ġenerali: N. Wahl,

Reżistratur: M. Ferreira, Amministratur Prinċipali,

wara li rat il-proċedura bil-miktub u wara s-seduta tal-15 ta’ Settembru 2016,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

– għal M. E. Van der Weegen, M. J. Van der Weegen u A. Pot, minn C. Hendrickx u M. Vandendijk, avukati,

– għall-Gvern Belġjan, minn J. C. Halleux u M. Jacobs, b’ala aġenti, assistiti minn S.D.D’Aiola, espert,

– għall-Kummissjoni Ewropea, minn W. Roels, b'ala a'ent,

wara li rat id-deġġjoni, me'uda wara li nstema' l-Avukat ġenerali, li l-kawża tinqata' ming'ajr konkluzjonijiet,

tagħti l-preġenti

Sentenza

1 It-talba għal deġġjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikoli 56 u 63 TFUE kif ukoll tal-Artikoli 36 u 40 tal-Ftehim dwar iġ-ġona Ekonomika Ewropea, tat-2 ta' Mejju 1992 (l-U Edizzjoni Speġjali bil-Malti, Kapitolu 11, Vol. 52, p. 3, iktar 'il quddiem il-“Ftehim ġEE”).

2 Din it-talba ġiet ippreġentata fil-kuntest ta' tilwima bejn, minn na'ga, Maria Eugenia Van der Weegen, Miguel Juan Van der Weegen, Anna Pot, li qed ja'ixxu b'ala l-aventi kawża ta' Johannes Van der Weegen, u Anna Pot u, min-na'ga l-o'ra, il-Belgische Staat (l-Istat Belġjan) dwar ir-rifjut tal-benefiġġju ta' e'enzjoni fiskali tar-remunerazzjoni minn fond ta' tfaddil fi Stat Membru li ma huwiex ir-Renju tal-Belġju.

Id-dritt Belġjan

3 L-Artikolu 21 tal-Code des impôts sur les revenus (kodiġi tat-taxxa fuq id-d'ul, iktar 'il quddiem iġ-“CIR 1992”), fil-verġjoni tiegħu applikabbli għas-sena fiskali 2010 (id-d'ul tas-sena 2009), kien jipprevedi li:

“Id-d'ul mill-kapital u mill-beni mobbli ma jinkludix:

[...]

5° l-ewwel kategorija fiskali ta' [EUR] 1 730 (ammont ba'iku [EUR] 1 250) fis-sena ta' d'ul relatat mal-fondi ta' tfaddil ir'evut, ming'ajr ebda stipulazzjoni kuntrattwali dwar terminu jew preavviġ, mill-istabbilimenti ta' kreditu stabbiliti fil-Belġju u rregolati mil-liġi tat-22 ta' Marzu 1993 dwar l-istat u l-kontroll tal-istabbilimenti ta' kreditu, filwaqt li għandu jinftehem li:

– dawn il-fondi għandhom, barra minn hekk, jissodisfaw il-kriterji ddefiniti mir-Re fuq il-parir tal-Kummissjoni bankarja, finanzjarja u tal-assigurazzjonijiet [...], rigward il-munita li biha huma esposti, rigward il-kundizzjonijiet u l-metodi ta' irtirar u ta' ġbid u rigward l-istruttura, il-livell u l-mod ta' kalkolu tar-remunerazzjoni tagħhom;

[...]”

4 Fis-sentenza tagħha tas-6 ta' ġunju 2013, Il-Kummissjoni vs Il-Belġju (C?383/10, EU:C:2013:364), il-Qorti tal-ġustizzja ddeġidiet li din id-dispoġizzjoni kienet tikser l-Artikolu 56 TFUE u l-Artikolu 36 tal-Ftehim ġEE.

5 L-Artikolu 170 tal-liġi tal-25 ta' April 2014 li tistabbilixxi dispoġizzjonijiet differenti (*Moniteur belge* tas-7 ta' Mejju 2014, p. 36946, iktar 'il quddiem il-“liġi tal-25 ta' April 2014”) emenda kif ġej l-Artikolu 21(5) ta' CIR 1992:

“Id-d'ul mill-kapital u mill-beni mobbli ma jinkludix:

[...]

5° l-ewwel kategorija fiskali ta' [EUR] 1 250 (ammont mhux indiġzzat) fis-sena ta' d'ul relatat

mal-fondi ta' tfaddil ir?evut, ming?ajr ebda stipulazzjoni kuntrattwali dwar terminu jew preavvi?, mill-istabbilimenti ta' kreditu msemmija fl-Artikolu 56(2)(2)(a), filwaqt li g?andu jinftiehem li:

– dawn il-fondi g?andhom, barra minn hekk, jissodisfaw il-kriterji ddefiniti mir-Re fuq il-parir tal-Bank nazzjonali tal-Bel?ju u tal-Awtorit  tas-servizzi u tas-swieq finanzjarji, kull wie?ed skont il-qasam ta' kompetenza tieg?u, rigward il-munita li biha huma esposti, rigward il-kundizzjonijiet u l-metodi ta' irtirar u ta' ?bid u rigward l-istruttura, il-livell u l-mod ta' kalkolu tar-remunerazzjoni tag?hom, jew, g?all-fondi r?evuti mill-istabbilimenti ta' kreditu li huma stabbiliti fi Stat Membru ie?or ta?-?ona Ekonomika Ewropea, dawn il-fondi g?andhom jissodisfaw il-kriterji analogi ddefiniti mill-awtoritajiet simili kompetenti tal-Istat Membru ie?or;

[...]"

6 L-espo?izzjoni tal-motivi dwar l-emenda tal-Artikolu 21(5) ta?-CIR 1992 tg?id li ?ej:

"Il-fatt li l-kundizzjonijiet g?andhom ikunu analogi jfisser, qabelxejn, li l-fondi ta' tfaddil g?andhom ikunu su??etti g?all-istess kundizzjonijiet ba?i?i msemmija fl-Artikolu 21(5) ta?-CIR 1992; u, barra minn hekk, li dawn g?andhom jissodisfaw il-kriterji ddefiniti mill-awtoritajiet pubbli?i fl-Istat Membru kkon?ernat rigward l-munita li biha l-fondi huma esposti, rigward il-kundizzjonijiet u l-metodi ta' irtirar u ta' ?bid u rigward l-istruttura, il-livell u l-mod ta' kalkolu tar-remunerazzjoni tag?hom. Dawn l-a??ar kriterji g?andhom ikunu simili g?al dawk fis-se?? fil-Bel?ju. Dan ifisser li – ming?ajr ma jkunu identi?i – huma g?andhom ikollhom portata komparabbli. [...]"

7 Id-Digriet Irjali tas-27 ta' Awwissu 1993 li jimplementa ?-CIR 1992 (*Moniteur belge* tat-13 ta' Settembru 1993, p. 20096), kif emendat bid-Digriet Irjali tas-7 ta' Di?embru 2008 (*Moniteur belge* tat-22 ta' Di?embru 2008, p. 67513) (iktar 'il quddiem l-“AR/CIR 92”), jipprevedi l-kriterji li l-fondi ta' tfaddil imsemmija fl-Artikolu 21(5) ta?-CIR 1992 g?andhom, barra minn hekk, jissodisfaw sabiex ikunu jistg?u jibbenefikaw mill-applikazzjoni tal-imsemmi artikolu.

8 L-Artikolu 2 tal-AR/CIR 92 jipprevedi li:

"Sabiex jibbenefikaw mill-applikazzjoni tal-Artikolu 21(5) [ta?-CIR 1992] il-fondi ta' tfaddil imsemmija f'dan l-Artikolu g?andhom jissodisfaw barra minn hekk il-kriterji segwenti:

1° il-munita tal-fondi ta' tfaddil g?andha tkun l-euro;

2° ?bid mill-fondi ta' tfaddil, direttament jew b'rabta ma' kont kurrenti, jista' jsir biss g?at-tran?azzjonijiet segwenti:

a) rimbors fi flus kontanti;

b) trasferiment, g?ajr permezz ta' ordni permanenti, lil kont miftu? f'isem il-proprietarju tal-fond ta' tfaddil;

c) trasferiment lil fond ta' tfaddil miftu? mal-istess stabbiliment f'isem il-konju?i jew f'isem qarib sat-tieni grad tal-proprietarju tal-fond ta' tfaddil;

[...]

3° il-kundizzjonijiet g?all-irtirar g?andhom jipprevedu l-possibilit  g?all-istabbiliment depo?itarju li jissu??etta l-?bid ta' flus g?al preavvi? ta' 5 ijiem kalendarji jekk dan je??edi [EUR] 1 250 u li jillimitaw tali ?bid g?al [EUR] 2 500 f'perijodu ta' nofs xahar;

- 4° a) ir-remunerazzjoni mill-fondi ta' tfaddil tinkludi obligatorjament i?da esklu?ivament
- interessi ba?i?i; u
 - bonus ta' lealtà;

b) L-interessi ba?i?i u l-bonus ta' lealtà g?andhom ji?u kkalkulati skont rata ffissata fuq ba?i annwali.

Il-fondi g?andhom ji??eneraw interessi ba?i?i mhux iktar tard mill-jum kalendarju ta' wara dak li fih ise?? it-trasferiment u g?andhom jieqfu milli ji??eneraw interessi mill-jum kalendarju li fih ise?? l-irtirar.

G?andha sse?? tpa?ija bejn il-?lasijiet u l-irtirar ta' flus imwettqa fl-istess jum kalendarju g?all-kalkolu tal-interessi ba?i?i u tal-bonus ta' lealtà.

L-interessi ba?i?i miksuba g?andhom jit?allsu fil-fond darba fis-sena kalendarja b'mod li ji?u ??enerati, b'deroga tas-subparagrafu 2, interessi ba?i?i mill-1 ta' Jannar tas-sena.

Interessi fuq debitu ma jistg?ux jintalbu lil proprjetarju ta' fond ta' tfaddil.

Il-bonus ta' lealtà g?andu jing?ata g?all-fondi li jibqg?u fl-istess kont g?al tnax-il xahar konsekuttivi.

Fil-ka? ta' trasferiment minn fond ta' tfaddil g?al ie?or miftu? f'isem l-istess proprjetarju u mal-istess stabbiliment, g?ajr permezz ta' ordni permanenti, i?-?mien li jkun iddekorra g?all-g?oti tal-bonus ta' lealtà fir-rigward tal-ewwel fond ta' tfaddil jibqa' japplika, bil-kundizzjoni li l-ammont tat-trasferiment ikun iktar minn [EUR] 500 u li l-proprjetarju kkon?ernat ma jkunx di?à wettaq tliet trasferiment ta' dan it-tip, mill-istess fond ta' tfaddil, matul l-istess sena kalendarja. [...]

c) ir-rata tal-interessi ba?i?i mog?tija minn stabbiliment lill-fondi ta' tfaddil li huwa jir?ievi ma tistax te??edi l-og?la wa?da mi?-?ew? rati segwenti:

- 3 %;
- ir-rata applikata mill-Bank ?entrali Ewropew g?all-operazzjonijiet prin?ipali ta' rifinanzjament fl-g?axar jum tax-xahar li jippre?edi l-perijodu attwali ta' sitt xhur kalendarji.

Kull ?ieda fir-rata tal-interessi ba?i?i g?andha tin?amm g?al perijodu ta' mill-inqas tliet xhur ?lief fil-ka? ta' bidla li tnaqqas ir-rata applikata mill-Bank ?entrali Ewropew g?all-operazzjonijiet prin?ipali ta' rifinanzjament.

Bla ?sara g?ad-dispo?izzjoni tal-punt (e) *infra*, ir-rata tal-bonus ta' lealtà offert ma tistax:

- te??edi b'iktar minn 50 % ir-rata massima tal-interessi ba?i?i msemmija fl-ewwel subparagrafu. Jekk dan il-per?entwali ma jkunx ugwali g?al multiplu ta' wie?ed minn g?axra ta' per?entwali, ir-rata massima tal-bonus ta' lealtà g?andu ji?i arrotondat g?all-frazzjoni inferjuri ta' wie?ed minn g?axra ta' per?entwali;
- tkun inqas minn 25 % tar-rata ta' interessi ba?i?i offerta. Jekk dan il-per?entwali ma jkunx ugwali g?al multiplu ta' wie?ed minn g?axra ta' per?entwali, ir-rata minima tal-bonus ta' lealtà g?andu ji?i arrotondat g?all-frazzjoni inferjuri ta' wie?ed minn g?axra ta' per?entwali;

d) rata wa?da biss ta' interessi ba?i?i g?andha tkun applikabbli g?al kull fond ta' tfaddil f'mument spe?ifiku;

e) il-bonus ta' lealtà li jing?ata f'mument spe?ifiku huwa l-istess g?all-?lasijiet il-?odda u g?all-fondi li g?alihom jibda jiddekorri perijodu ?did ta' lealtà. Bla ?sara g?all-applikazzjoni tas-subparagrafu 7 tal-punt 4(b), il-bonus ta' lealtà applikabbli fil-mument tal-?las jew fil-bidu ta' perijodu ?did ta' lealtà g?andu jibqa' applikabbli tul il-perijodu s?i? ta' lealtà;

5° L-istabbiliment depo?itarju g?andu je?amina jekk il-limitu previst fl-Artikolu 21(5) ta?-CIR 1992, ikunx intla?aq kull darba li l-interessi ba?i?i u l-bonus ta' lealtà ji?u kkontabilizzati, u g?al dan il-g?an g?andu jie?u inkunsiderazzjoni l-ammonti kollha mog?tija tul il-perijodu taxxabli.”

9 L-amministrazzjoni ppubblikat, f'dan ir-rigward, i?-?irkolari Circ. AAFisc Nru 22/2014 (Nru Ci.RH.231/633.479), tat-12 ta' ?unju 2014, li, fil-punt 2 tieg?u, intitolat “Kriterji li g?andhom ji?u ssodisfatti mill-fondi ta' tfaddil barranin koperti mill-e?enzjoni”, tipprevedi li:

“4. Konformement mal-Artikolu 21(5) ta?-CIR 1992 [...], il-fondi ta' tfaddil barranin g?andhom jissodisfaw kriterji ddefiniti mil-le?i?latur (jew minn korp pubbliku tal-e?ekuttiv li jkun kompetenti sabiex jimplementa l-li?i fiskali) u li kienu s-su??ett ta' opinjoni preliminari ta' korpi simili g?all-Bank nazzjonali tal-Bel?ju u g?all-Awtorità tas-servizzi u tas-swieq finanzjarji.

5. Barra minn hekk, dawn il-kriterji g?andhom ikunu analogi g?all-kriterji ddefiniti fl-Artikolu 2 tal-AR/CIR 92, g?al dak li jirrigwarda:

- il-munita li biha huma esposti;
- il-kundizzjonijiet u l-metodi ta' irtirar u ta' ?bid;
- u l-istruttura, il-livell u l-mod ta' kalkolu tar-remunerazzjoni tag?hom.

G?al iktar dettalji dwar dawn il-kriterji, g?andi ji?i kkonsultat l-imsemmi Artikolu 2 tal-AR/CIR 92 [...].”

Il-kaw?a prin?ipali u d-domanda preliminari

10 Johannes Van der Weegen u A. Pot kellhom, g?al dak li jirrigwarda s-snin fiskali 2010 sa 2013, ?ames fondi ta' tfaddil ma' stabbilimenti finanzjarji stabbiliti fi Stat Membru ie?or li ma huwiex ir-Renju tal-Bel?ju. Huma talbu sabiex jibbenefikaw mill-e?enzjoni fiskali prevista fl-Artikolu 21(5) ta?-CIR 1992, kif emendat bil-li?i tal-25 ta' April 2014.

11 Peress li l-ebda wie?ed minn dawn l-istabbilimenti ma seta jiddikjara li l-fondi ta' tfaddil mieg?u kienu jissodisfaw kundizzjonijiet analogi g?al dawk applikabbli g?all-fondi ta' tfaddil irregolati Bel?jani, b'mod partikolari g?al dak li jirrigwarda l-interessi ba?i?i u l-bonus ta' lealtà, l-awtoritajiet tat-taxxa Bel?jani rrifjutaw li d-d?ul li jori?ina minn dawn il-fondi ta' tfaddil ikun is-su??ett ta' e?enzjoni fiskali.

12 Johannes Van der Weegen u Anna Pot ikkontestaw din id-de?i?joni quddiem il-qorti tar-rinviju li g?andha dubji dwar il-kompatibbiltà tal-Artikolu 21(5) ta?-CIR 1992, kif emendat bil-li?i tal-25 ta' April 2014, mad-dritt tal-Unjoni.

13 F'dawn i?-?irkustanzi, ir-Rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling Brugge (qorti tal-ewwel istanza tal-West-Vlaanderen, distrett ta' Bruges, il-Bel?ju) idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri quddiemha u li tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja d-domanda preliminari li ?eja:

“L-Artikolu 21(5) [ta?-CIR 1992], kif emendat bl-Artikolu 170 tal-li?i tal-25 ta' April 2014 [...], jikser id-dispo?izzjonijiet tal-Artikoli 56 u 63 TFUE kif ukoll l-Artikoli 36 u 40 tal-Ftehim ?EE sa fejn din id-dispo?izzjoni kkritikata, g?alkemm tapplika indistintament g?all-fornituri ta' servizzi nazzjonali jew barranin, te?tie? li ji?u ssodisfatti kundizzjonijiet analogi g?al dawk inklu?i fl-Artikolu [2] tad-digriet irjali li jimplementa [?-CIR 1992] li huma *de facto* spe?ifi?i g?as-suq Bel?jan b'mod li l-fornituri ta' servizzi barranin huma serjament ostakolati fl-offerta tas-servizzi tag?hom fil-Bel?ju?”

14 Mill-pro?ess li g?andha quddiemha l-Qorti tal-?ustizzja jirri?ulta li Johannes Van der Weegen miet fl-20 ta' Jannar 2016. Maria Eugenia Van der Weegen, Miguel Juan Van der Weegen kif ukoll Anna Pot ?ew issurrogati fid-drittijiet tieg?u.

Fuq id-domanda preliminari

Osservazzjonijiet preliminari

15 G?andu jittfakkar li, fis-sentenza tas-6 ta' ?unju 2013, Il-Kummissjoni vs Il-Bel?ju (C?383/10, EU:C:2013:364), il-Qorti tal-?ustizzja kkonstatat li, billi stabbilixxa u ?amm fis-se?? sistema ta' tassazzjoni diskriminatorja tal-interessi m?allsa mill-banek mhux residenti, li tirri?ulta mill-applikazzjoni ta' e?enzjoni fiskali rri?ervata biss g?all-interessi m?allsa mill-banek residenti, ir-Renju tal-Bel?ju naqas milli jwettaq l-obbligi tieg?u ta?t l-Artikolu 56 TFUE kif ukoll l-Artikolu 36 tal-Ftehim ?EE.

16 Wara din is-sentenza, l-imsemmija sistema inbidlet fis-sens li l-e?enzjoni fiskali issa hija applikabbli wkoll g?all-interessi m?allsa mill-banek mhux residenti.

17 Skont i?-CIR 1992 kif emendat bil-li?i tal-25 ta' April 2014, sabiex il-proprjetarji tal-fondi jkunu jistg?u jibbenefikaw mill-benefi??ju ta' tali e?enzjoni, is-sistema tal-fond ta' tfaddil ikkunsidrata g?andha tissodisfa ?erti kriterji, stabbiliti mil-li?i, b?all-fatt li l-munita g?andha tkun l-euro, il-limitazzjonijiet g?all-irtirar u g?all-?bid kif ukoll il-mod ta' kalkolu tar-remunerazzjoni li g?andha tikkonsisti f'interessi ba?i?i u f'bonus ta' lealtà.

18 l?-CIR jipprevedi li l-fondi r?evuti minn stabbilimenti ta' kreditu li huma stabbiliti fi Stat Membru ie?or ta?-?ona Ekonomika Ewropea g?andhom jissodisfaw kriterji analogi ddefiniti mill-awtoritajiet kompetenti ta' dak l-Istat Membru l-ie?or.

19 Skont l-espo?izzjoni tal-motivi tal-li?i tal-25 ta' April 2014, “[i]l-kundizzjonijiet g?andhom ikunu analogi [li] jfisser [...] li l-fondi ta' tfaddil g?andhom jkunu su??etti g?all-istess kundizzjonijiet ba?i?i msemmija fl-Artikolu 21(5) ta?-CIR 1992”.

20 Waqt is-seduta quddiem il-Qorti tal-?ustizzja, il-Gvern Bel?jan ippre?i?a li dan it-test g?andu jinftehem fis-sens li l-kundizzjonijiet li g?aliohom huma su??etti l-fondi ta' tfaddil ta' banek stabbiliti fi Stat Membru li ma huwiex il-Bel?ju ma g?andhomx ikunu identi?i g?al dawk li g?aliohom huma su??etti l-banek stabbiliti fil-Bel?ju i?da huwa suffi?jenti li dawn ikunu kundizzjonijiet analogi.

21 Issa, g?andu ji?i kkonstatat li, indipendentement minn din il-kwistjoni, huwa minnu li fond ta' tfaddil ma' bank stabbilit fil-Bel?ju jew ma' bank stabbilit barra mill-Bel?ju g?andu, f'kull ka?, jissodisfa b'mod partikolari ?ew? kundizzjonijiet sabiex ikun jista' jibbenefika mill-e?enzjoni fiskali inkwistjoni.

22 Minn na?a, tali kont ta' tfaddil g?andu jkun su??ett g?al ?erti restrizzjonijiet g?al dak li jirrigwarda l-metodi u l-kundizzjonijiet ta' irtirar u ta' ?bid minn dan il-kont u, min-na?a l-o?ra, ir-remunerazzjoni minn tali kont g?andha tikkonsisti kemm f'interessi ba?i?i kif ukoll f'bonus ta' lealtà.

23 Huwa fid-dawl ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet li għandha tingħata risposta għad-domanda magħmula mill-qorti tar-rinviju.

Fuq id-domanda preliminari

24 Permezz tad-domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikoli 56 u 63 TFUE kif ukoll l-Artikoli 36 u 40 tal-Ftehim ta' l-EE għandhom xi interpretati fis-sens li huma jipprekludu sistema nazzjonali ta' enżjoni fiskali, b'al dik prevista fl-Artikolu 21(5) ta' l-CIR 1992, kif emendat mil-liġi tal-25 ta' April 2014, li, għalkemm tapplika indistintament għad-dul minn fondi ta' tfaddil ma' fornituri ta' servizzi bankarji stabbiliti fil-Belġju jew fi Stat Membru ta' l-EE, hija rriervata għad-dul minn fondi ta' tfaddil ma' banek li jissodisfaw kundizzjonijiet li huma, *de facto*, speċifiċi biss għas-suq nazzjonali.

25 Sabiex tingħata risposta għal din id-domanda, għandu jiġi kkonstatat qabelxejn li, għalkemm tali leġiżlazzjoni tista' taqa' fl-ambitu ta' l-ewwel libertajiet fundamentali invokati mill-qorti tar-rinviju, xorta jibqa' l-fatt li l-eventwali effetti restrittivi ta' din il-leġiżlazzjoni fuq il-moviment liberu tal-kapital huma l-konsegwenza inevitabbli tar-restrizzjonijiet eventwali imposti fuq il-libertà li jiġu pprovduti servizzi. Issa, meta miqura nazzjonali tkun taffettwa fl-istess mod in diversi libertajiet fundamentali, il-Qorti tal-Justizzja teaminaha, b'ala prinċipju, fid-dawl ta' wa'da biss minn dawn il-libertajiet jekk jirriżulta li, fiż-żirkustanzi tal-każ, l-oġġettiv ta' huma għal kollox sekondarji fir-rigward tal-ewwel wa'da u jistgħu jkunu konnessi magħha (ara, b'analoġija, is-sentenzi tat-8 ta' Settembru 2009, Liga Portuguesa de Futebol Profissional u Bwin International, C-42/07, EU:C:2009:519, punt 47; tal-11 ta' Marzu 2010, Attanasio Group, C-384/08, EU:C:2010:133, punt 40; kif ukoll id-digriet tat-28 ta' Settembru 2016, Durante, C-438/15, mhux ippubblikat, EU:C:2016:728, punt 14).

26 Minn dan jirriżulta li s-sistema ta' enżjoni fiskali inkwistjoni għandha tiġi eaminata esklużivament fid-dawl tal-Artikolu 56 TFUE u tal-Artikolu 36 tal-Ftehim ta' l-EE.

27 Barra minn hekk, għandu jiġi kkonstatat li s-servizzi bankarji jikkostitwixxu servizzi fis-sens tal-Artikolu 57 TFUE. Issa, l-Artikolu 56 TFUE jipprekludi l-applikazzjoni ta' kwalunkwe leġiżlazzjoni nazzjonali li, mingħajr ġustifikazzjoni oġġettiva, tostakola l-possibbiltà għal fornitur ta' servizzi li jeżerċita b'mod effettiv il-libertà li jiġu pprovduti servizzi (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-14 ta' Jannar 2016, Il-Kummissjoni vs Il-Greġja, C-66/15, mhux ippubblikata, EU:C:2016:5, punt 22 u l-urisprudenza ġenerata).

28 F'dan il-każ, il-leġiżlazzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali tistabbilixxi sistema fiskali li tapplika indistintament għar-remunerazzjonijiet minn fond ta' tfaddil imqallsa mill-banek stabbiliti fil-Belġju u għal dawk imqallsa minn banek stabbiliti fi Stat Membru ieor.

29 Madankollu, anki leġiżlazzjoni nazzjonali li tapplika indistintament għas-servizzi kollha, indipendentement mill-post ta' stabbiliment tal-fornitur, tista' tikkostitwixxi restrizzjoni għal-libertà li jiġu pprovduti servizzi meta din tirriżerva l-benefiċċju ta' vantaġġ biss għal dawk l-utenti ta' servizzi li jissodisfaw kerti kundizzjonijiet li jkunu, *de facto*, speċifiċi għas-suq nazzjonali u b'hekk iktar ad lill-utenti ta' servizzi oħra essenzjalment simili, iktar li ma jissodisfawx il-kundizzjonijiet partikolari previsti minn din il-leġiżlazzjoni, mill-benefiċċju ta' dan il-vantaġġ. Fil-fatt, kif inhi tali leġiżlazzjoni taffettwa s-sitwazzjoni tal-utenti ta' servizzi u hija għalhekk ta' natura li tiskora l-ixxihom milli juaw numru minn dawn il-fornituri, peress li s-servizzi proposti minn dawn tal-aħħar ma jissodisfawx il-kundizzjonijiet previsti mill-imsemmija leġiżlazzjoni, u b'hekk tikkundizzjona l-aħħar għas-suq (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tal-10 ta' Mejju 1995, Alpine Investments, C-384/93, EU:C:1995:126, punti 26 sa 28 u 35 sa 38, kif ukoll tal-10 ta' Novembru 2011, Il-Kummissjoni vs Il-Portugall, C-212/09, EU:C:2011:717, punti 65 u l-urisprudenza ġenerata).

30 Għaldaqstant, għandu jiġi vverifikat qabelxejn jekk il-leġislazzjoni nazzjonali inkwistjoni fil-kawża prinċipali, għalkemm applikabbli indistintament, toqloqx ostakoli għal-libertà li jiġu pprovduti servizzi.

31 F'dan ir-rigward, għandu jiġi osservat li, hekk kif tippreżenta l-irkolari Circ. AAFisc Nru 22/2014, il-fondi għandhom jissodisfaw il-kriterji ddefiniti fl-Artikolu 2 tal-AR/CIR 92 li jipprevedi b'mod partikolari li l-irtirar minn tali fondi għandu jkun limitat sabiex issir distinzjoni bejn dawn tal-ażżar u kont kurrenti u li r-remunerazzjoni minn fondi ta' tfaddil għandha obbligatorjament u esklużivament tikkonsisti f'interessi bażi u f'bonus ta' lealtà.

32 Mill-ispejgazzjonijiet mogħtija mill-persuni kkonċernati waqt is-seduta quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta wkoll li fl-Istati Membri ta' l-EE għajr ir-Renju tal-Belġju ma teżisti ebda sistema dwar il-fondi ta' tfaddil li tissodisfa l-kundizzjonijiet meżta mill-Artikolu 2 tal-AR/CIR 1992, b'mod partikolari dawk relatati mar-remunerazzjoni minn tali fond. Dan il-metodu ta' remunerazzjoni jikkostitwixxi, milli jidher, karatteristika speċifika għas-suq bankarju Belġjan.

33 Għaldaqstant, il-leġislazzjoni nazzjonali inkwistjoni, għalkemm tapplika indistintament għar-remunerazzjonijiet mill-kontijiet ta' tfaddil miftuwa ma' stabbilimenti stabbiliti fil-Belġju u għal dawk miftuwa fi Stati Membri oħra ta' l-EE, għandha, minn naħa, l-effett li tiskora l-ixxi, *de facto*, ir-residenti Belġjani milli jirrikorru għal servizzi ta' banek stabbiliti fi Stati Membri oħra u milli jiftu jew iħommu kontijiet ta' tfaddil ma' dawn il-banek, peress li l-interessi mħallsa minnhom ma jistgħux jibbenefikaw mill-eżenzjoni fiskali kkunsidrata, b'mod partikolari minħabba l-fatt li r-remunerazzjoni minn kontijiet ta' tfaddil ma tikkonsistix f'rata ta' interessi bażi u f'bonus ta' lealtà.

34 Min-naħa l-oħra, din il-leġislazzjoni hija ta' natura li tiskora l-ixxi lill-proprietarji ta' kont ta' tfaddil ma' bank stabbilit fil-Belġju, li jissodisfa l-kundizzjonijiet għal eżenzjoni, milli jittrasferixxu l-flus mfaddla tagħom f'bank stabbilit fi Stat Membru ieħor u li ma joffrix kontijiet li jissodisfaw dawn il-kundizzjonijiet.

35 Għaldaqstant, l-imsemmija leġislazzjoni tista' tikkostitwixxi ostakolu għal-libertà li jiġu pprovduti servizzi, ipprobit, bħala prinċipju, mill-ewwel paragrafu tal-Artikolu 56 TFUE sa fejn hija tissużetta għal kundizzjonijiet l-aħżess għas-suq bankarju Belġjan għal fornituri ta' servizzi stabbiliti fi Stati Membri oħra, liema fatt għandu jiġi vverifikat mill-qorti tar-rinviju, b'mod partikolari fid-dawl tal-elementi msemmija fil-punt 29 ta' din is-sentenza.

36 Sussegwentement, għandu jiġi vverifikat jekk tali ostakolu jistax jiġi ġustifikat bir-raġunijiet invokati mill-Gvern Belġjan.

37 Għandu jifakkar li l-miżuri nazzjonali li jistgħu jfixklu jew irendu inqas attraenti l-eżerizzju tal-libertajiet fundamentali ggarantiti mit-Trattat jistgħu madankollu jiġu ammessi bil-kundizzjoni li jkollhom għan ta' interess ġenerali, li jkunu adegwati sabiex jiġguraw it-twetliq tiegħu, u li ma jeħħedux dak li huwa neħħessarju sabiex jintlaħaq l-għan imfittex (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tas-6 ta' Ġunju 2013, *Il-Kummissjoni vs Il-Belġju*, C-383/10, EU:C:2013:364, punt 49 u l-urisprudenza ġitata).

38 Il-Gvern Belġjan isostni li l-leġislazzjoni inkwistjoni tikkontribwixxi għall-protezzjoni tal-konsumaturi. Huwa jippreżenta, għal dan il-għan, li huwa indispensabbli li r-residenti Belġjani jkollhom kont ta' tfaddil li jservi għal ġmien twil, protett, stabbli, suffiġjenti u mingħajr riskju sabiex ikunu jistgħu jiġu koperti l-ispejje importanti jew mhux previsti tagħom.

39 F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Ġustizzja ddeħidiet li, fost ir-raġunijiet imperattivi ta' interess ġenerali li jistgħu jiġu ġustifikaw restrizzjoni fuq il-libertà li jiġu pprovduti servizzi, hemm il-protezzjoni

tal-konsumaturi (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tat-23 ta' Jannar 2014, *Il-Kummissjoni vs Il-Belġju*, C-296/12, EU:C:2014:24, punt 47).

40 Għaldaqstant, il-qorti tar-rinviju għandha tivverifika, minn naħa, jekk il-leġislazzjoni inkwistjoni tissodisfa tali raġuni imperattiva ta' interess ġenerali.

41 Hija għandha wkoll, min-naħa l-oħra, tiġura li s-sistema ta' tassazzjoni inkwistjoni, jekk jiġi preżunt li għandha effettivament tali għan, ma tmurx lil hinn minn dak li huwa neċessarju sabiex dan jintlaqa u tosserva il-prinċipju ta' proporzjonalità.

42 Fil-fatt, anki jekk jiġi preżunt li s-sistema inkwistjoni tissodisfa raġuni ta' interess ġenerali, billi f'fatti, *de facto*, lid-dawl kollu minn kontijiet ta' tfaddil disponibbli fis-suq intern, bl-eżenzjoni ta' dawk il-kontijiet miżmuma ma' banek stabbiliti fil-Belġju, mill-benefiċċju tal-eżenzjoni, din is-sistema tista' teskludi kontijiet ta' tfaddil miftuħa fi stabbilimenti bankarji, b'mod partikolari fi stabbilimenti mhux Belġjani, li jkunu jippermettu li jintlaqa l-istess għan b'al dak tal-imsemmija sistema, jiġifieri l-protezzjoni tal-konsumaturi. B'mod partikolari, l-ebda wieċed mill-argumenti mressaq quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja ma jippermetti li jitqies li l-applikazzjoni tal-kundizzjonijiet previsti fl-Artikolu 2 tal-AR/CIR 92 dwar ir-remunerazzjoni minn fondi hija neċessarja sabiex jintlaqa l-imsemmi għan.

43 Għaldaqstant, il-protezzjoni tal-konsumaturi ma tistax tiġi invokata sabiex tiġi ġustifika l-ostakolu kkunsidrat għal-libertà li jiġu pprovduti servizzi.

44 Għal dak li jirrigwarda l-Artikolu 36 tal-Ftehim ĠEE, għandu jiġi osservat li din id-dispożizzjoni hija analoga għal dik stabbilita fl-Artikolu 56 TFUE, b'tali mod li l-kunsiderazzjonijiet dwar dan tal-aħħar, mogħtija fil-punti 27 sa 43 ta' din is-sentenza, japplikaw ukoll fir-rigward tal-imsemmi Artikolu 36.

45 Mill-kunsiderazzjonijiet kollha preżedenti jirriżulta li r-risposta li għandha tingħata għad-domanda magħmula hija li l-Artikolu 56 TFUE u l-Artikolu 36 tal-Ftehim ĠEE għandhom jiġu interpretati fis-sens li huma jipprekludu leġislazzjoni nazzjonali b'al dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, li tipprevedi sistema nazzjonali ta' eżenzjoni fiskali, sa fejn din tal-aħħar, għalkemm tapplika indistintament għad-dawl minn fondi ta' tfaddil ma' fornituri ta' servizzi bankarji stabbiliti fil-Belġju jew fi Stat Membru ta' l-EE, tissuġġerixxi għal kundizzjonijiet l-aħħess għas-suq bankarju Belġjan għal fornituri ta' servizzi stabbiliti fi Stati Membri oħra, liema fatt għandu jiġi vverifikat mill-qorti tar-rinviju.

Fuq l-ispejje

46 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tiddeċiedi fuq l-ispejje. L-ispejje sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jitgħallu lura.

Għal dawn il-motivi, il-Qorti tal-Ġustizzja (Il-Ġames Awla) taqta' u tiddeċiedi:

L-Artikolu 56 TFUE u l-Artikolu 36 tal-Ftehim dwar iż-żona Ekonomika Ewropea, tat-2 ta' Mejju 1992, għandhom jiġu interpretati fis-sens li huma jipprekludu leġislazzjoni nazzjonali b'al dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, li tipprevedi sistema nazzjonali ta' eżenzjoni fiskali, sa fejn din tal-aħħar, għalkemm tapplika indistintament għad-dawl minn fondi ta' tfaddil ma' fornituri ta' servizzi bankarji stabbiliti fil-Belġju jew fi Stat Membru ta' l-żona Ekonomika Ewropea, tissuġġerixxi għal kundizzjonijiet l-aħħess għas-suq bankarju Belġjan għal fornituri ta' servizzi stabbiliti fi Stati Membri oħra, liema fatt għandu jiġi vverifikat mill-qorti tar-

rinviju.

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: l-Olandi?.